

Forskrift om endring i studiekvalitetsforskriften

Hjemmel: Fastsatt av Kunnskapsdepartementet 24. juni 2016 med hjemmel i lov 1. april 2005 nr. 15 om universiteter og høyskoler (universitets- og høyskoleloven) § 1-6 annet ledd, § 2-1, § 3-1 og lov 20. juni 2003 nr. 56 om fagskoleutdanning (fagskoleloven) § 2 sjette ledd.

I

I forskrift 1. februar 2010 nr. 96 om kvalitetssikring og kvalitetsutvikling i høyere utdanning og fagskoleutdanning gjøres følgende endring:

§ 1-3 NOKUTs tilsynsvirksomhet skal lyde:

Innenfor rammer som er fastsatt i lover og forskrifter, skal NOKUT føre tilsyn med kvaliteten i høyere utdanning og fagskoleutdanning som er underlagt norsk lov. NOKUT avgjør selv når det skal iverksette tilsyn. Tilsynsvirksomheten omfatter både kontrollarbeid og bistand til institusjonene i deres kvalitetsutviklingsarbeid.

§ 1-5 annet ledd tredje strekpunkt skal lyde:

(2) Høyere utdanning:

- føre periodisk tilsyn med institusjonenes systematiske kvalitetsarbeid

§ 1-7 første og annet ledd skal lyde:

(1) NOKUT skal oppnevne sakkyndige for å gjennomføre evaluering ved:

- a) tilsyn med universiteter og høyskolars kvalitetsarbeid, jf. § 2-2
- b) akkreditering av studietilbud og institusjoner innenfor høyere utdanning, jf. kapittel 3
- c) godkjenning av utdanning eller tilbydere i fagskoleutdanning, jf. kapittel 5
- d) revidering hvis det skal foretas faglige vurderinger

De sakkyndige skal avgi rapport om evalueringen og gi anbefalinger til NOKUT.

(2) NOKUT gir forskrift om kriterier for de sakkyndiges kompetanse, oppnevning av sakkyndige og mandat og saksbehandlingsregler for de sakkyndiges arbeid.

§ 2-1 skal lyde:

§ 2-1 Krav til systematisk kvalitetsarbeid

(1) Universiteter og høyskoler skal ivareta ansvaret for kvaliteten i utdanningen gjennom systematisk kvalitetsarbeid som sikrer og bidrar til å utvikle kvaliteten i studietilbudene. Videre skal institusjonene legge til rette for løpende utvikling av utdanningskvaliteten, kunne avdekke sviktende kvalitet i studietilbudene og sikre tilfredsstillende dokumentasjon av kvalitetsarbeidet. Institusjonene skal kvalitetssikre alle forhold som har betydning for studiekvaliteten, fra informasjon overfor mulige søkere til avsluttet utdanning.

(2) Institusjonene skal gjennomføre periodiske evalueringer av studietilbudene sine. Representanter fra arbeids- eller samfunnsliv, studenter og eksterne sakkyndige, som er relevante for studietilbudet, skal bidra i evalueringene. Evalueringsresultatene skal være offentlige.

(3) NOKUT skal, i samråd med sektoren, gi forskrift om kriterier for institusjonenes kvalitetsarbeid. Kriteriene skal være i tråd med kravene i *Standards and guidelines for quality assurance in the European Higher Education Area*, ESG, (europeiske standarder og retningslinjer for kvalitetssikring i høyere utdanning) så langt de passer.

§ 2-2 skal lyde:

§ 2-2 Periodisk tilsyn med institusjonenes kvalitetsarbeid

(1) NOKUT skal føre tilsyn med institusjonenes systematiske arbeid med å sikre og videreutvikle kvaliteten i utdanningen. NOKUT skal gi råd til institusjonene om videreutvikling av kvalitetsarbeidet. Tilsynet skal resultere i en vurdering av om kvalitetsarbeidet som helhet er tilfredsstillende. Dersom NOKUT finner at det foreligger vesentlige mangler ved kvalitetsarbeidet eller kvaliteten, skal institusjonen gis en frist på inntil ett år for å rette opp forholdene.

(2) Det skal ikke gå mer enn åtte år mellom hvert tilsyn ved den enkelte institusjon. NOKUT fastsetter tilsynets innhold og omfang og en tidsplan for tilsynet.

(3) For institusjoner som ikke har institusjonsakkreditering, kan NOKUT velge å føre tilsyn med institusjonenes kvalitetsarbeid ved å føre tilsyn med de akkrediterte studietilbudene.

(4) NOKUT skal gi forskrift om tilsyn med institusjonenes kvalitetsarbeid. Disse bestemmelsene skal være i tråd med kravene i *Standards and guidelines for quality assurance in the European Higher Education Area*, ESG, (europeiske standarder og retningslinjer for kvalitetssikring i høyere utdanning), så langt disse passer.

Gjeldende § 3-1 oppheves og ny § 3-1 skal lyde:

§ 3-1 Akkreditering av studietilbud

(1) Krav i kapittel 3 skal legges til grunn når institusjoner oppretter studietilbud etter faglige fullmakter etter lov om universiteter og høyskoler § 3-3.

(2) Høyskoler og vitenskapelige høyskoler kan søke NOKUT om akkreditering av studietilbud som institusjonen selv ikke har fullmakt til å etablere.

(3) En institusjon som ikke går inn under lov om universiteter og høyskoler, kan søke NOKUT om akkreditering av studietilbud.

(4) En forutsetning for akkreditering av studietilbud er at kravene i lov om universiteter og høyskoler er oppfylt. Forskrifter gitt med hjemmel i lov om universiteter og høyskoler § 3-2 skal legges til grunn for akkrediteringen.

(5) NOKUT gir forskrift om kriterier for akkreditering av studietilbud. NOKUT kan fastsette egne kriterier for revidering av studietilbud. Kriteriene skal være i tråd med internasjonale standarder som Norge er forpliktet til å følge.

(6) For studietilbud institusjonen selv ikke har fullmakt til å etablere, bestemmer NOKUT hvilke endringer som skal forelegges NOKUT.

Gjeldende § 3-2 oppheves og ny § 3-2 skal lyde:

§ 3-2 Akkreditering av mastergradsstudier

- (1) Mastergradsstudiet skal være definert og avgrenset og ha tilstrekkelig faglig bredde.
- (2) Mastergradsstudiet skal ha et bredt og stabilt fagmiljø som består av tilstrekkelig antall ansatte med høy faglig kompetanse innenfor utdanning, forskning eller kunstnerisk utviklingsarbeid og faglig utviklingsarbeid innenfor studietilbudet. Fagmiljøet skal dekke fag og emner som studietilbudet består av. De ansatte i fagmiljøet skal ha relevant kompetanse.
- (3) Fagmiljøet skal kunne vise til dokumenterte resultater på høyt nivå og resultater fra samarbeid med andre fagmiljøer nasjonalt og internasjonalt. Institusjonens vurderinger skal dokumenteres slik at NOKUT kan bruke dem i arbeidet sitt.

Ny § 3-3 skal lyde:

§ 3-3 Akkreditering av doktorgradsstudier

- (1) Institusjonen skal tilby utdanning og forskning på området for doktorgradsstudiet som har en kvalitet og et omfang som sikrer at doktorgradsstudiet kan gjennomføres på høyt vitenskapelig nivå. Institusjonen skal ha bredde i studietilbudene på lavere og høyere grads nivå innenfor området for doktorgradsstudiet.
- (2) Området for doktorgradsstudiet skal utgjøre en vitenskapelig helhet, og det skal være sammenheng mellom de enkelte delene studiet er satt sammen av.
- (3) Doktorgradsstudiet skal ha et fagmiljø med høy kompetanse innenfor utdanning og forskning. Fagmiljøet skal kunne vise til dokumenterte forskningsresultater, inkludert publisering, på høyt, internasjonalt nivå, og resultater fra samarbeid med andre fagmiljøer nasjonalt og internasjonalt.
- (4) Fagmiljøet skal ha dybde og bredde innenfor alle vesentlige deler av doktorgradsstudiet slik at doktorgradskandidatene kan delta aktivt i ulike faglige relasjoner og få innføring i ulike perspektiver.
- (5) Doktorgradsstudiet skal ha et fagmiljø som er stabilt og består av tilstrekkelig antall ansatte med professor- og førsteamanuensiskompetanse innenfor hele bredden av studietilbudet. Det skal gjennomføres en helhetlig vurdering av om fagmiljøet har tilstrekkelig antall ansatte for å dekke fag og emner og den veiledningen studiet består av. Fagmiljøet skal bestå av ansatte med relevant kompetanse. Institusjonens vurderinger skal dokumenteres slik at NOKUT kan bruke dem i arbeidet sitt.
- (6) Institusjonen skal dokumentere at den har kapasitet og rekrutteringspotensial til å ta opp minst 15 stipendiater til doktorgradsstudiet i løpet av fem år etter oppstart. Institusjonen skal i tillegg sannsynliggjøre at den over tid kan opprettholde et doktorgradsmiljø med minst 15 stipendiater. Personer ansatt under ordningen nærings- ph.d. og offentlig sektor-ph.d., kan inngå i beregningen av antall stipendiater etter denne paragrafen og § 3-8 femte ledd. Minst

åtte av stipendiatene skal ha hovedarbeidsplass ved institusjonen. Institusjonen kan i tillegg ta opp doktorgradskandidater med annen finansiering.

(7) Samisk høgskole er unntatt fra kravet i sjettede ledd. Samisk høgskole må sikre at doktorgradskandidatene får et godt faglig miljø med høy kvalitet, blant annet gjennom forpliktende samarbeid med andre institusjoner.

Ny § 3-4 skal lyde:

§ 3-4 Akkreditering av stipendiatprogram for kunstnerisk utviklingsarbeid

(1) Institusjoner kan søke NOKUT om akkreditering av stipendiatprogram for kunstnerisk utviklingsarbeid som den enkelte institusjon selv gir, som tilsvarende doktorgradsprogram.

(2) Akkreditering kan gis på grunnlag av institusjonens bidrag i stipendiatprogrammet for kunstnerisk utviklingsarbeid.

§ 3-4 tredje ledd skal lyde:

Kravene i § 3-3 første til sjettede ledd gjelder tilsvarende.

Ny § 3-5 skal lyde:

§ 3-5 Akkreditering av institusjoner

(1) Institusjoner som gir akkreditert studietilbud, kan søke NOKUT om akkreditering som høyskole, vitenskapelig høyskole eller universitet.

(2) Institusjonens primærvirksomhet skal være høyere utdanning, forskning eller kunstnerisk utviklingsarbeid, faglig utviklingsarbeid og formidling.

(3) Institusjonens organisering og infrastruktur skal være tilpasset virksomheten.

(4) NOKUT skal gjennomføre en helhetlig vurdering av om institusjonens organisering, kvalitetsarbeid og resultater er tilstrekkelig til at institusjonen kan bære fullmaktene institusjonsakkrediteringen gir. Institusjonen skal dokumentere at kravene i lover og forskrifter er oppfylt.

(5) NOKUTs vedtak om akkreditering etter første ledd oversendes departementet som fatter endelig vedtak om institusjonskategori, jf. lov om universiteter og høyskoler § 1-2 annet ledd.

(6) NOKUT skal fastsette kriterier for akkreditering av institusjoner. NOKUT kan fastsette egne kriterier for revidering av institusjoner.

Gjeldende § 3-3 første ledd blir ny § 3-6 og skal lyde:

§ 3-6 Akkreditering som høyskole

(1) Institusjonen skal ha utdanning, stabil forskningsvirksomhet eller kunstnerisk utviklingsarbeid og faglig utviklingsarbeid av høy kvalitet.

(2) Institusjonen skal ha ansatte i undervisnings- og forskerstillinger på sentrale fagområder som inngår i studietilbudene.

(3) Institusjonen skal ha akkreditering for minst ett studietilbud som gir rett til å tildele lavere grad alene, og ha uteksaminert lavere grads kandidater i minst tre år.

(4) Institusjonen skal være tilknyttet nasjonale og internasjonale nettverk innenfor høyere utdanning og forskning eller kunstnerisk utviklingsarbeid og faglig utviklingsarbeid.

Gjeldende § 3-3 annet ledd blir ny § 3-7 skal lyde:

§ 3-7 Akkreditering som vitenskapelig høyskole

(1) Institusjonen skal ha en tydelig faglig profil og stabil utdanning, forskning eller kunstnerisk utviklingsarbeid og faglig utviklingsarbeid av høy internasjonal kvalitet.

(2) Institusjonen skal ha tilstrekkelig antall ansatte med høy faglig kompetanse innenfor utdanning, forskning eller kunstnerisk utviklingsarbeid innenfor fagområdet for institusjonsakkrediteringen.

(3) Institusjonen skal ha rett til å tildele et doktorgradsstudium alene eller ha akkreditering for tilsvarende stipendiatprogram for kunstnerisk utviklingsarbeid, jf. § 3-4. En vitenskapelig høyskole kan tilby flere doktorgradsstudier hvis disse er komplementære.

(4) En vesentlig del av institusjonens studietilbud, forskning eller kunstnerisk utviklingsarbeid og faglig utviklingsarbeid skal være innenfor doktorgradsstudiets faglige område.

(5) Institusjonen skal dokumentere at den i gjennomsnitt har uteksaminert minst fem doktorander på doktorgradsstudiet eller tilsvarende stipendiatprogram per år over en treårsperiode. Doktorgradsstudiet skal over en periode på fem år ha tatt opp i gjennomsnitt minst 15 stipendiater.

(6) Institusjonen skal alene ha akkreditering for minst ett studietilbud på høyere grads nivå innenfor doktorgradsstudiets eller tilsvarende stipendiatprogram faglige område. Institusjonen skal ha uteksaminert kandidater på lavere og høyere grads nivå på alle studietilbud innenfor doktorgradsstudiets eller tilsvarende stipendiatprogram faglige område.

(7) Institusjonen skal delta aktivt i nasjonale og internasjonale nettverk innenfor høyere utdanning, forskning eller kunstnerisk utviklingsarbeid og faglig utviklingsarbeid. Institusjonen skal delta aktivt i det nasjonale samarbeidet om forskerutdanning eller tilsvarende stipendiatprogrammet for kunstnerisk utviklingsarbeid, jf. § 3-4.

Gjeldende § 3-3 tredje ledd blir ny § 3-8 og skal lyde:

§ 3-8 Akkreditering som universitet

(1) Institusjonen skal ha tilstrekkelig antall ansatte med høy faglig kompetanse innenfor utdanning, forskning eller kunstnerisk utviklingsarbeid, faglig utviklingsarbeid og formidling innenfor institusjonens faglige virksomhet.

(2) Institusjonen skal ha stabil utdanning, forskning eller kunstnerisk utviklingsarbeid og faglig utviklingsarbeid av høy internasjonal kvalitet.

(3) Institusjonen skal ha rett til å tildele doktorgrad alene på minst fire fagområder. De fire doktorgradsstudiene skal være godt dekkende for institusjonens faglige profil. To av disse skal være sentrale for regionale virksomheters verdiskapning, samtidig som fagområdene også må ha nasjonal betydning. Akkreditert deltakelse i stipendiatprogrammet for kunstnerisk utviklingsarbeid, jf. § 3-4, kan telle som én doktorgrad.

(4) Doktorgradsområdene skal dekke vesentlige deler av institusjonens faglige virksomhet.

(5) Institusjonen skal ha stabil forskerutdanning og dokumentere at den i gjennomsnitt har uteksaminert minst fem doktorander på minst to av doktorgradsstudiene eller tilsvarende stipendiatprogram per år over en treårsperiode. Hvert enkelt doktorgradsstudium skal over en periode på fem år ha tatt opp i gjennomsnitt minst 15 stipendiater.

(6) Institusjonen skal alene ha akkreditering for minst fem studietilbud på høyere grads nivå. Institusjonen skal ha uteksaminert kandidater på lavere og høyere grads nivå på alle studietilbud innenfor doktorgradsområdene.

(7) Institusjonen skal delta aktivt i nasjonale og internasjonale nettverk innenfor høyere utdanning, forskning eller kunstnerisk utviklingsarbeid og faglig utviklingsarbeid. Institusjonen skal delta i nasjonale samarbeid om forskerutdanning og eventuelt tilsvarende for stipendiatprogrammet for kunstnerisk utviklingsarbeid, jf. § 3-4.

Gjeldende § 3-4 blir ny § 3-9 og skal lyde:

§ 3-9 Revidering av akkrediterte studietilbud

(1) NOKUT kan på fritt grunnlag igangsette revidering av en akkreditert institusjon. Revideringen skal baseres på en evaluering foretatt av sakkyndige, jf. § 1-7 første ledd.

(2) Dersom NOKUT finner at et studietilbud ikke er i tråd med de krav som stilles, skal institusjonen gis en rimelig frist på inntil to år for å iverksette tiltak.

(3) Dersom NOKUT etter dette finner at vilkårene for akkreditering ikke er oppfylt og gjør vedtak om å trekke tilbake akkrediteringen av et studietilbud, skal institusjonen umiddelbart trekke studietilbudet tilbake. For doktorgradsstudier eller kunstneriske stipendiatprogram kan NOKUT trekke tilbake akkrediteringen for deler av studietilbudet. Institusjonen skal iverksette tiltak, godkjent av NOKUT, som gjør det mulig for studentene å fullføre studiet.

Gjeldende § 3-5 blir ny § 3-10 og skal lyde:

§ 3-10 Revidering av akkrediterte institusjoner

(1) NOKUT kan på fritt grunnlag igangsette revidering av en akkreditert institusjon. Revideringen skal baseres på en evaluering foretatt av sakkyndige, jf. § 1-7 første ledd.

(2) Dersom NOKUT finner at en institusjon ikke lenger oppfylder kravene til akkreditering, jf. §§ 3-5 til 3-8, skal institusjonen gis en rimelig frist på inntil to år til å rette opp mangelfulle forhold. Dersom vilkårene for akkreditering etter fristens utløp ikke er oppfylt, skal NOKUT trekke akkrediteringen tilbake.

(3) NOKUTs vedtak om å trekke tilbake akkrediteringen av en institusjon skal oversendes departementet, som fatter endelig vedtak i saken, jf. lov om universiteter og høyskoler §§ 3-3 og 1-2 første og annet ledd.

Gjeldende § 3-6 blir ny § 3-11 og skal lyde:

§ 3-11 Søknad om akkreditering

(1) NOKUT utarbeider retningslinjer for utformingen og behandlingen av søknader om akkreditering av studier og institusjoner etter kapittel 3. For å effektivisere saksbehandlingen kan NOKUT fastsette søknadsfrister.

(2) NOKUT kan i særskilte tilfeller fastsette at søknader om akkreditering først kan fremmes etter en periode på inntil to år.

§ 5-1 første, annet og sjuende ledd skal lyde:

(1) NOKUT behandler søknad om godkjenning av utdanningstilbud etter lov om fagskoleutdanning. NOKUT oppnevner faglig sakkyndige for sin behandling av søknaden. NOKUT skal også behandle søknader om vesentlige endringer i allerede godkjente tilbud. NOKUT gir forskrift om hva som regnes som vesentlig endring.

(2) NOKUT gir forskrift om behandling av søknader, herunder søknadsfrister, krav til utforming av søknader og krav til dokumentasjon av styringsordning og reglementer med mer etter lov om fagskoleutdanning.

(7) Dersom en tilbyder har fått en søknad om godkjenning avslått, kan NOKUT bestemme at en ny søknad om godkjenning av den samme, eller i det vesentlige den samme, utdanningen fra tilbyderen, først kan fremmes etter en periode på inntil to år.

§ 5-2 fjerde ledd skal lyde:

(4) NOKUT gir forskrift om behandling av søknader og kriterier for godkjenning av tilbyder.

§ 5-3 skal lyde:

(1) Fagskoler skal ha et tilfredsstillende internt system for kvalitetssikring som sikrer kontinuerlige forbedringer og fagenes yrkesrelevans, gir tilfredsstillende dokumentasjon av kvalitetssikringsarbeidet ved institusjonen og avdekker sviktende kvalitet.

(2) NOKUT skal vurdere om systemet for kvalitetssikring er tilfredsstillende. Vurderingen omfatter både systemets strukturelle oppbygging, den dokumentasjon det frembringer, og de vurderinger av utdanningskvaliteten som tilbyderen selv gjør. NOKUT gir, i samråd med berørte parter og fagmiljøet, forskrift om kriterier som det interne systemet for kvalitetssikring skal vurderes i forhold til.

(3) NOKUT kan gi unntak fra bestemmelsene om kvalitetssikring i denne paragrafen hvis et system for kvalitetssikring allerede inngår i kravene fra norsk offentlig sertifiserende eller autoriserende myndighet, jf. § 5-1 femte ledd.

(4) Dersom NOKUT fatter vedtak om at systemet for kvalitetssikring ikke er tilfredsstillende hos tilbyder som gir godkjent fagskoleutdanning, kan NOKUT frata tilbyderen retten til å søke om godkjenning av nye utdanninger. Tilbyderen kan kreve at en ny vurdering av systemet for kvalitetssikring iverksettes når det har gått ett år etter at NOKUT fattet slikt vedtak. NOKUT kan bestemme kortere karantenetid. Tilbyderen må selv kontakte NOKUT for iverksettelse av en ny vurdering. Dersom NOKUT etter ny vurdering finner systemet for kvalitetssikring tilfredsstillende, kan tilbyderen igjen søke om godkjenning av nye fagskoleutdanninger.

(5) Dersom NOKUT fatter vedtak om at systemet for kvalitetssikring ikke er tilfredsstillende hos en godkjent tilbyder, kan NOKUT trekke tilbake tilbyderens myndighet til å etablere nye fagskoleutdanninger etter lov fagskoleutdanning § 2 annet ledd. NOKUTs vedtak om tilbaketrekking av godkjenning som tilbyder oversendes departementet og Lånekassen. Tilbyderen kan kreve at en ny vurdering av systemet for kvalitetssikring iverksettes når det har gått ett år etter at retten til å etablere fagskoleutdanninger er trukket tilbake. NOKUT kan bestemme kortere karantenetid. Tilbyderen må selv kontakte NOKUT for iverksettelse av ny vurdering.

§ 5-4 annet og tredje ledd skal lyde:

(2) Kriterier som er fastsatt med hjemmel i denne forskriften § 5-1 og § 5-3, legges til grunn for revideringen.

(3) NOKUT oppnevner sakkyndige til å gjennomføre revideringen. For å sikre legitimitet i vurderingen bør oppnevning av sakkyndige skje etter dialog med berørte parter og fagmiljøet. Når særlige grunner tilsier det, kan NOKUT unnlate å bruke sakkyndige i revideringen eller for deler av revideringen.

Ny § 5-6 skal lyde:

§ 5-6 Bortfall av godkjenning av utdanningstilbud

(1) Dersom det ikke har blitt tatt opp studenter ved utdanningen, og ingen studerer ved utdanningen i løpet av tre år, bortfaller godkjenningen av utdanningstilbudet. Dette gjelder ikke dersom tilbyderen har samme utdanningstilbud godkjent på et annet utdanningssted eller som stedbaset undervisning eller fjernundervisning.

(2) Dersom tilbyder ikke har startet opp utdanningen i løpet av tre år etter godkjenning gitt av NOKUT, bortfaller godkjenningen av utdanningstilbudet.

Gjeldende § 5-6 blir ny § 5-7.

§ 8-1 annet ledd skal lyde:

(2) Institusjoner som er akkreditert etter lov om universiteter og høyskoler, skal oppfylle kravene i §§ 3-5 til 3-8 til akkreditering som henholdsvis høyskole, vitenskapelig høyskole

eller universitet innen 31. desember 2018. Akkrediterte studier skal oppfylle kravene til akkreditering i §§ 3-1 til 3-4 innen 31. desember 2018.

§ 8-1 nytt tredje og fjerde ledd skal lyde:

(3) For institusjoner som har faglige fullmakter til selv å akkreditere grunnskolelærerutdanning på mastergradsnivå, gjelder kravene i § 3-1 i tidligere forskrift frem til 31. januar 2017.

(4) En institusjon kan få akkreditering som vitenskapelig høyskole eller universitet hvis den kan sannsynliggjøre at kravene i § 3-7 femte ledd og § 3-8 femte ledd vil være oppfylt innen 31. desember 2018.

II

Forskriften trer i kraft når departementet bestemmer det.